

РОЗДІЛ 3. ОБЛІК ПАСИВІВ

Тема 8. Облік короткострокових зобов'язань

- 8.1 Зобов'язання згідно з МСБО та в зарубіжних країнах.
- 8.2 Види короткострокових зобов'язань.
- 8.3 Облік заборгованості по рахунках постачальників.
- 8.4 Облік заборгованості по векселях виданих.
- 8.5 Облік заробітної плати та зобов'язань по заробітній платі.
- 8.6 Контрольні запитання.
- 8.7 Тести для самоконтролю.

8.1 Зобов'язання згідно з МСБО та в зарубіжних країнах

Відповідно до МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи», зобов'язання – це теперішня заборгованість суб'єкта господарювання, яка виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, спричинить вибуття ресурсів суб'єкта господарювання, що втілюють у собі економічні вигоди.

Зобов'язання виникають у результаті минулих операцій або інших минулих подій. Наприклад, придбання товарів і отримання послуг призводить до виникнення кредиторської заборгованості (якщо вони не були попередньо сплачені або сплачені після доставки), одержання позики банку призводить до зобов'язання повернути її. Підприємство також може визнати зобов'язанням майбутні знижки надані покупцям, у такому випадку реалізація товарів у минулому є операцією, внаслідок якої виникає зобов'язання.

У Канаді зобов'язання – це належний до сплати борг, що підлягає сплаті, в бухгалтерському обліку – вартісне визначення витрат по виконанню зобов'язання, що підлягає сплаті.

Загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку (GAAP) США, короткострокові зобов'язання визначаються як зобов'язання, для

ліквідації яких використовуються поточні активи, або прийняття інших поточних зобов'язань.

Польське законодавство визначає зобов'язання як процес погашення боргів, які виникають у результаті минулих подій в достовірно визначеній вартості, яка призводить до використання вже отриманих або майбутніх активів підприємства.

В Україні відповідно до П(С)БО, зобов'язання це – заборгованість підприємства, яка виникла в результаті минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, які втілюють у собі економічні вигоди.

Окремі зобов'язання можуть вимірюватися тільки із застосуванням попередніх оцінок, такі зобов'язання називаються забезпеченнями.

Зобов'язання з невизначеним строком або сумою називаються **забезпеченням** відповідно до МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» Під забезпеченням розуміють теперішню заборгованість підприємства, яка виникає в результаті минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до вибуття з підприємства ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди.

Забезпечення слід визнавати як зобов'язання, якщо виконуються умови:

- суб'єкт господарювання має теперішнє зобов'язання внаслідок минулої події;
- існує ймовірність вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, для погашення цієї заборгованості;
- можлива достовірна оцінка суми зобов'язань.

Теперішні зобов'язання – у фінансових звітах йдеться про фінансовий стан підприємства наприкінці звітної періоду, а не про його можливий стан у майбутньому. Отже, ніяке забезпечення витрат, необхідних для продовження діяльності в майбутньому, не визнається. Єдиними зобов'язаннями, визнаними у балансі підприємства, є ті, що існують на дату балансу внаслідок минулих подій.

Ймовірне вибуття ресурсів - забезпечення визнається лише коли ймовірним є вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди. Вибуття ресурсів вважається ймовірним, якщо існує більша ймовірність, ніж неймовірність того, що підприємство буде змушене погасити зобов'язання.

Достовірна оцінка - підприємство має бути спроможним визначити оцінку зобов'язання, яка є достатньо достовірною для застосування у фінансових звітах, в діапазоні можливих результатів. Оцінка суми визначається на основі судження керівників підприємства та доповнюється досвідом подібних операцій, а в деяких випадках і висновками незалежних експертів для отримання їх оцінки. Коли практично неможливо визначити достовірну оцінку зобов'язання тоді це зобов'язання розкривається як непередбачене зобов'язання.

Непередбачені зобов'язання - це: можливе зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться тільки якщо відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих підприємством, або теперішнє зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнане, оскільки немає ймовірності, що вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для погашення зобов'язання, або суму зобов'язання не можна оцінити достатньо достовірно.

Непередбачені зобов'язання відображаються на позабалансових рахунках за обліковою оцінкою.

Таким чином, зобов'язання – це заборгованість підприємства іншим підприємствам, організаціям та особам, яка виникає внаслідок здійснення фірмою різних угод. Заборгованість передбачає сплату в майбутньому грошима, товарами або іншими послугами. Заборгованість ще зветься пасивами підприємства (кредиторською заборгованістю). Заборгованість поділяється на короткострокову (поточні пасиви) та довгострокову (довгострокові пасиви).

8.2 Види короткострокових зобов'язань

У МСБО питання, пов'язані з обліком та відображенням у звітності короткострокових зобов'язань, розглянуті в Концептуальній основі, МСФЗ 1, МСБО 37.

Короткострокові зобов'язання (або кредиторська заборгованість) включають в собі борги, які мають бути погашені впродовж року або одного операційного циклу, незалежно від його тривалості.

Приклади короткострокових зобов'язань:

- заборгованість за придбані, але не сплачені ТМЦ і послуги;
- нараховані зобов'язання по заробітній платі;
- нараховані зобов'язання по податках, відсотках;
- дивіденди до сплати;
- одержані аванси;
- векселі видані.

У більшості зарубіжних країнах короткострокові зобов'язання поділяються на групи: - детерміновані або чітко визначені зобов'язання; можливі, чи непередбачені, умовні потенційні зобов'язання (іноді в складі цієї групи виділяють оціночні зобов'язання) (рис. 8.1).

До детермінованих зобов'язань в більшості країн входять:

- кредити банків та інші позики;
- частина довгострокової заборгованості, яка підлягає погашенню протягом року з дати балансу (якщо не існує наміру рефінансувати борг на довгостроковій основі);
- торговельна кредиторська заборгованість на інші нараховані зобов'язання (витрати);
- нараховані податки, митні платежі та зобов'язання по соціальному страхуванню;
- дивіденди до виплати;
- доходи майбутніх періодів та аванси отримані;
- нараховані непередбачені (потенційні) зобов'язання, тощо.

Рисунок 8.1 – Групи короткострокових зобов'язань у зарубіжних країнах

У Великобританії до короткострокових зобов'язань включають:

- 1) заборгованість по комерційному кредиту;
- 2) доходи майбутніх періодів;
- 3) поточні зобов'язання по сплаті податків, у тому числі прибуток на корпорації;

- 4) дивіденди до сплати;
- 5) інші короткострокові зобов'язання;
- 6) банківські овердрафти (короткострокові займи).

Відповідно до GAAP короткострокові зобов'язання визначаються як «зобов'язання ... для ліквідації яких використовуються ресурси ... класифіковані як поточні активи або прийняття інших поточних зобов'язань». До складу короткострокових зобов'язань входить: кредиторська заборгованість; короткострокові векселі; дивіденди до виплати; віднесені на витрати періоду нараховані зобов'язання; аванси та повернені депозити, податкові платежі, частина довгострокової заборгованості, яка підлягає погашенню в поточному періоді; кредиторська заборгованість до запитання.

В американській моделі обліку залежно від порядку визначення сум заборгованості всі зобов'язання поділяються на:

– **фактичні**, які включають: заборгованість по рахунках постачальників, розрахунки по виданих векселях, дивідендах до сплати, податок з продажу, нараховану заробітну плату, отримані аванси, поточну частину довгострокових зобов'язань; характерною рисою є знання фактичної суми заборгованості; фактичні зобов'язання виникають на основі договору, контракту або законодавства;

– **оціночні**, це такі зобов'язання, точна сума яких не може бути визначена до настання певної дати; до них належать: заборгованість по податку на прибутки, на майно, гарантійні зобов'язання, заборгованість по оплаті відпусток;

– **умовні**, це такі зобов'язання, які виникають при певних обставинах (наприклад, зобов'язання по судовому позову до фірми), якщо умовні зобов'язання обґрунтовані (доведено їхню можливість), а також обґрунтована (оцінена) їхня сума, то вони повинні відображатися в обліку, якщо обґрунтована тільки їхня можливість, але сума не відома, про них зазначають тільки в Пояснювальній записці до фінансового звіту.

Короткострокові зобов'язання погашаються в результаті використання поточних (оборотних) активів або за рахунок нових короткострокових

зобов'язань.

Відповідно принципів бухгалтерського обліку Американського інституту присяжних бухгалтерів, кредиторська заборгованість – це економічні зобов'язання підприємства, що визнаються та оцінюються відповідно до ЗПБО.

Відповідно до Положення про концепцію бухгалтерського обліку Австралійського фонду, кредиторська заборгованість визначається як майбутня відмова суб'єкта від потенційного доходу або майбутніх економічних вигод на користь інших суб'єктів відповідно до діючого на даний час зобов'язання, зумовленого попередніми господарськими операціями або іншими подіями.

У Бельгії кредиторська заборгованість включає резерви на покриття ризиків та відстрочені податки.

8.3 Облік заборгованості по рахунках постачальників

Заборгованість по рахунках постачальників (її ще називають рахунками до сплати чи торговими рахунками до сплати) є формою розрахунку за товари та послуги, які придбані у ході операцій компанії, що періодично повторюються та використовуються у виробництві.

Сума заборгованості визначається на основі рахунків постачальників.

Для обліку заборгованості перед постачальниками використовується балансовий, пасивний рахунок «Рахунки до сплати».

Виникнення заборгованості відображається записом:

Дебет рахунків обліку активів

Кредит рах. «Рахунки до сплати»

Погашення заборгованості грошовими коштами відображається записом:

Дебет рах. «Рахунки до сплати»

Кредит рах. «Грошові кошти»

За методом періодичного обліку матеріалів (періодичної інвентаризації) придбання складських запасів відображається на рахунку

витрат «Витрати на купівлю» (за видами складських запасів):

Дебет рах. «Витрати на придбання запасів»

Кредит рах. «Рахунки до сплати»

За методом постійного обліку запасів придбання складських запасів відображається проводкою:

Дебет рах. «Складські запаси»

Кредит рах. «Рахунки до сплати»

На суми повернутих запасів або наданих знижок зменшується кредиторська заборгованість. Облік повернення запасів, наданих знижок ведеться на рахунку «Повернення запасів і знижки».

У бухгалтерському обліку повернення запасів або надані знижки відображаються проводкою:

Дебет рах. «Рахунки до сплати»

Кредит рах. «Повернення запасів та знижки».

У західноєвропейських країнах у розрахунках покупців з постачальниками практикують комерційні та розрахункові знижки. З урахуванням цих знижок рахунок постачальника має вигляд:

Договірна ціна товарів	1 500
Комерційна знижка (5%)	75
Нетто комерційне	1 425
Розрахункова знижка (2%)	28,50
До сплати	1 396,50

На рахунку «Витрати на купівлю» відображається сума купленого за мінусом комерційних знижок (нетто комерційне). Розрахункові знижки відображаються в покупця як фінансові доходи - отримані розрахункові знижки.

Оплата заборгованості відображається проводкою:

Дебет рахунка «Рахунки до сплати»

Кредит рахунка «Рахунки в банку».

Кредиторська заборгованість відображається у звітності тільки тоді, коли:

- є ймовірність, що буде потрібна відмова від потенційного доходу або майбутніх економічних вигод;
- величину кредиторської заборгованості можна достовірно оцінити.

У зарубіжній практиці не існує певної послідовності та детальної класифікації відносно відображення кредиторської заборгованості в пасиві балансу. Всі види кредиторської заборгованості записуються одним рядком в балансі компаній зарубіжних країн з наступним розшифруванням суми в примітках до балансового звіту.

8.4 Облік заборгованості по векселях виданих

Розрахунки підприємства з постачальниками, а також з банками можуть здійснюватися за допомогою векселів. Вексель виступає як засіб платежів і засіб кредитування.

Вексель до сплати - це зобов'язання по погашенню основної суми заборгованості та відсотків за відстрочення оплати заборгованості. Відсотки по векселях є фінансовими витратами.

Для обліку розрахунків з кредиторами векселями використовують балансовий, пасивний, рахунок «Векселі видані», («Векселі до сплати»).

Погашення заборгованості векселем в обліку відображається записом:

Дебет рахунка «Рахунки до сплати»

Кредит рахунка «Векселі до сплати».

Оплата за векселем, або погашення векселя відображається записами:

- на основну суму заборгованості:

Дебет рахунка «Векселі до сплати»

Кредит рахунка «Грошові кошти»

- на суму відсотків:

Дебет рахунка «Витрати на сплату відсотків»

Кредит рахунка «Грошові кошти».

Векселем оформлюють банківські кредити. При цьому розрізняють два види векселя залежно від способу сплати відсотків:

1) векселі з окремо зафіксованими відсотками від номінальної вартості (відсоткові);

2) векселі без зазначення відсотків до номінальної вартості, відсотки включають у номінальну вартість векселя (безвідсоткові).

Порядок відображення векселів в обліку різна, але результат для фірми буде однаковий.

Наприклад. 01.07.2017 року банк видав компанії «Альфа» кредит під вексель 100 000 дол. США на 4 місяці під 12% річних. Термін оплати векселя 1 листопада. В бухгалтерському обліку компанія «Альфа» 1.07. зробить такий запис:

Дебет рахунка «Грошові кошти» 100 000
Кредит рахунка «Векселі видані» 100 000

При складанні фінансового звіту на 1 жовтня компанія «Альфа» повинна відобразити відсотки по векселю за 3 місяці (липень, серпень, вересень) і віднести їх на фінансові витрати. Сума відсотків складає:

$(100\,000 \times 12\% \times 3 \text{ міс.}) \div 12 \text{ міс.} = 3\,000 \text{ дол. США.}$

У бухгалтерському обліку на 30.09.2017 року необхідно зробити запис:

Дебет рахунка «Фінансові витрати» 3 000
Кредит рахунка «Відсотки до сплати» 3 000

1 листопада компанія платить банкові номінальну вартість векселя і відсотки. Відсотки за 4 місяці складуть:

$(100\,000 \times 12\% \times 4 \text{ міс.}) \div 12 \text{ міс.} = 4\,000 \text{ дол. США.}$

Дебет рахунка «Фінансові витрати» 1 000
Кредит рахунка «Відсотки до сплати» 1 000

В бухгалтерському обліку операція погашення векселя відобразиться записом:

Дебет рахунка «Векселі видані» 100 000
Дебет рахунка «Відсотки до сплати» 4 000

Кредит рахунка «Грошові кошти» 104 000

Таким чином, компанія заплатила банку номінальну вартість векселя - 100 000 дол. США та відсотки - 4 000 дол. США.

8.5 Облік заробітної плати та зобов'язань по заробітній платі

Заборгованість по заробітній платі і пов'язаних з нею додаткових пільгах робітникам та службовцям є значною частиною короткострокової заборгованості (зобов'язань).

Порядок визнання та розкриття інформації про виплати працівникам у фінансовій звітності визначає МСБО 19 «Виплати працівникам».

МСБО 19 поділяє виплати працівникам на п'ять категорій:

- 1) короткострокові виплати;
- 2) виплати по закінченні трудової діяльності;
- 3) інші довгострокові виплати працівникам;
- 4) виплати при звільненні;

Короткострокові виплати працівникам – це виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників та компенсаційних виплат інструментами капіталу підприємства), які підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги.

Статті короткострокових виплат працівникам за МСБО 19:

- зарплати працівникам та службовцям і внески на соціальне забезпечення;

- короткострокові компенсації за відсутність працівника (такі як оплачена щорічна відпустка та оплачена тимчасова відсутність), при цьому очікується, що випадки відсутності відбуватимуться протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги;

- участь у прибутку та премії, що підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають

відповідні послуги;

- не грошові виплати (такі як медичне обслуговування, надання житла, автомобілів та безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг) для працюючих.

Виплати по закінченні трудової діяльності – це виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників), які підлягають сплаті після закінчення трудової діяльності: пенсії, страхування життя, медичне обслуговування, інші виплати по закінченні трудової діяльності. Програми та суми таких виплат визначаються умовами програм виплат по закінченню трудової діяльності (офіційними або неофіційними угодами, згідно з якими підприємство надає виплати по закінченню трудової діяльності одному або кільком працівникам).

Інші довгострокові виплати працівникам – це виплати працівникам (окрім виплат по закінченні трудової діяльності та виплат при звільненні), які не підлягають сплаті у повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги:

- компенсації за період відсутності (додаткова відпустка за вислугу) років, оплачувана академічна відпустка тощо);

- виплати з нагоди ювілеїв або інші виплати за вислугу років;

- виплати з тривалою непрацездатністю;

- виплати частки прибутку та премії, які підлягають сплаті після дванадцяти місяців з дати закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги;

- відстрочені компенсації, сплачені після дванадцяти місяців з дати закінчення періоду, в якому вони зароблені.

Виплати при звільненні – це виплати працівникам, які підлягають сплаті в результаті:

- рішення суб'єкта господарювання звільнити працівника до встановленої дати виходу на пенсію;

- рішення працівника погодитися на добровільне звільнення в обмін на такі виплати.

Виплати при звільненні є одноразовими виплатами, які:

- встановлені законодавством;
- передбачені контрактом з працівником або колективною угодою з профспілками.

Із заробітною платою пов'язані такі види зобов'язань, які відображаються у бухгалтерському обліку:

- заборгованість по виплаті заробітної плати;
- заборгованість по податках, що утримуються із заробітної плати;
- заборгованість по інших утриманнях із заробітної плати;
- заборгованість по відрахуваннях, пов'язаних із заробітною платою, які сплачуються роботодавцем.

Заробітна плата нарахована персоналу підприємства включається у витрати підприємства.

Для обліку заборгованості та розрахунків з робітниками та службовцями використовують рахунок «Розрахунки з персоналом» або «Витрати на оплату праці», «Витрати на персонал», «Заробітна плата до сплати».

Рахунок «Витрати на оплату праці» використовують суб'єкти господарювання, які здійснюють фінансовий облік за елементами витрат.

Альтернативною системою є облік витрат на функціональній основі, за якими витрати на персонал відображаються на різних рахунках залежно від функцій, які виконують працівники.

До витрат на персонал поряд із заробітною платою належать внески працедавця на соціальне забезпечення працівників (соціальне страхування, страхування на випадок безробіття та ін.).

У США рахунок для обліку виплат працівникам називають «Заробітна плата до сплати». Розрізняють валову заробітну плату, тобто всю нараховану, і чисту заробітну плату – суми, які належить сплатити персоналу після всіх утримань із заробітної плати.

Утримання із заробітної плати регулюються законодавством кожної країни.

У США, наприклад, із заробітної плати утримують: федеральні внески на соціальне страхування, які використовуються на пенсійне забезпечення, допомогу по непрацездатності та медичне обслуговування; федеральний прибутковий податок; прибутковий податок штату. Можливі добровільні відрахування частини заробітної плати на додаткове пенсійне забезпечення по старості або в різні добродійні фонди.

Федеральний Закон про оподаткування в фонд соціального страхування встановлює податок на фінансування соціальної програми. Відповідно діючого законодавства заробітна плата оподатковується таким податком до певного рівня, тобто, сума, яка перевищує його оподаткуванню не підлягає. Конгрес США збільшуючи виплати по Програмі соціального забезпечення в умовах інфляції, щорічно коригують ставку податку. Федеральний прибутковий податок утримується пропорційно сумі заробітної плати. Утриманий податок перераховується в Податкове управління. Сума податку залежить від суми заробітної плати та пільг робітників по сплаті того чи іншого податку. Прибутковий податок штату утримується в кожному штаті по різному, але порядок його утримання, як правило, такий же як і для федерального прибуткового податку. Федеральний податок по безробіттю прийнятий як частина загальної системи заходів по соціальному страхуванню США – допомога безробітним в межах програми фірми.

Методика відображення на рахунках обліку нарахованої заробітної плати і утримань із заробітної плати в США.

Приклад. За даними платіжного журналу нарахована заробітна плата, дол. США:

- за нормований час	81 000
- за понаднормований час	5 050
Разом:	86 050

У тому числі: адміністративно-управлінському

персоналу	26 000
робітникам і службовцям	60 050

Утримано із заробітної плати, дол. США:

- на соціальні потреби	6 880
- федеральний прибутковий податок	17 490
- прибутковий податок штату	1 720
Разом:	26 090

Чиста заробітна плата 59 960

Відображення в обліку:

Дебет рахунка «Витрати на оплату праці»

(адміністративно управлінський персонал)» 26 000

Дебет рахунка «Витрати на оплату праці»

(робітники та службовці)» 60 050

Кредит рахунка «Соціальні відрахування до сплати» 6 880

Кредит «Федеральний прибутковий податок до сплати» 17 490

Кредит рахунка «Прибутковий податок штату до сплати» 1 720

Кредит рахунка «Заробітна плата до сплати» 59 960

Особливість відображення на рахунках полягає в тому, що на рахунку «Заробітна плата до сплати» по кредиту відображають тільки чисту заробітну плату після всіх утримань.

Фірма також платить внески у відсотках від заробітної плати: на соціальні потреби; федеральний податок по безробіттю; відрахування по безробіттю для штату. В обліку така операція відобразиться проводками:

Дебет рахунка «Витрати на податки і відрахування»

Кредит рахунка «Федеральний податок по безробіттю до сплати»

Кредит рахунка «Податок по безробіттю для штату до сплати»

Приклад відображення в обліку нарахованої заробітної плати та утримань із заробітної плати у Франції. Нарахована заробітна плата за місяць 16 000 франків.

Утримано із заробітної плати:

- на соціальне страхування	1 296
- на пенсійне забезпечення	282
- по безробіттю	124
Разом:	1 712

Відрахування фірми:

- на соціальне страхування	4 500
- по безробіттю	480
- на додаткову пенсію	425
Разом:	5 405

Відображення операцій на рахунках:

Нарахована заробітна плата персоналу:

Дебет рахунка «Витрати на оплату праці»	16 000	
Кредит рахунка «Розрахунки з персоналом»		16 000

Утримано із заробітної плати:

Дебет рахунка «Розрахунки з персоналом»	1 712	
Кредит рахунка «Соціальне страхування»		1 296
Кредит рахунка «Інші органи соціального страхування»		406

Відрахування фірми:

Дебет рахунка «Витрати на соціальне страхування»	5 405	
Кредит рахунка «Соціальне страхування»		4 500
Кредит рахунка «Інші органи соціального страхування»		905

У західноєвропейських країнах по кредиту рахунку «Розрахунки з персоналом» спочатку відображають суму нарахованої заробітної плати, а утримання показують по дебету цього рахунку.

У Великобританії бухгалтерський стандарт SSAP 24 встановлює правила для обліку пенсійних зобов'язань. Положення цього стандарту виходять з того, що пенсійні зобов'язання, які встановлюються законодавчо або приймаються компаніями добровільно повинні обліковуватися. Бухгалтерська мета – раціонально розподіляти очікувані витрати на ці зобов'язання на період роботи працівників. Для великих британських компаній пенсійні схеми будуються на основі «допомоги певного розміру», внески на створення якого перераховуються в пенсійний фонд.

Німецькі пенсійні фонди отримують кошти тільки з накопичених пенсійних відрахувань та соціальних фондів компанії. Не дозволено обліковувати вплив можливого збільшення ставок зарплати. Страхові вирахування пенсійних зобов'язань базуються на податкових нормах, які

дозволяють брати до уваги наступні фактори: припущені строки життя застрахованих працівників, ризики, пов'язані з отриманням інвалідності, дисконтна ставка в розмірі 6%, вплив на плинність працівників, проте цей фактор не завжди враховується, виключаються працівники, вік яких не перевищує 30 років.

У різних зарубіжних країнах існують різні підходи до того, наскільки точно слід встановлювати пенсійні зобов'язання і в якій мірі вони повинні бути забезпечені платежами в окремі пенсійні фонди. В зарубіжних країнах існують різні системи обліку і різні схеми утворення пенсійних зобов'язань. У загальному вигляді всі пенсійні схеми можна поділити на дві категорії: програми з визначеним внеском; програми з визначеною сумою.

8.6 Контрольні запитання

1. Навести приклади визначення зобов'язань у зарубіжних країнах.
2. Надати визначення забезпечень та умови їх визнання зобов'язаннями.
3. Надати визначення непередбачених зобов'язань, рахунки обліку, оцінка в обліку.
4. Навести приклади видів короткострокових зобов'язань.
5. Назвати види зобов'язань в американській моделі обліку.
6. Пояснити облік заборгованості по рахунках постачальників.
7. Пояснити облік заборгованості по векселям виданих.
8. Назвати категорії виплат працівникам відповідно до МСБО 19.
9. Назвати види зобов'язань, пов'язаних із заробітною платою.
10. Назвати рахунки обліку заробітної плати, та порядок їх використання.
11. Назвати види утримань із заробітної плати.
12. Пояснити методику відображення на рахунках обліку нарахування заробітної плати та утримань із заробітної плати на прикладі обліку в США.

8.7 Тести для самоконтролю

1. Короткострокові зобов'язання відносяться до:

- а) активів підприємства;
- б) пасивів підприємства;
- в) доходів підприємства;
- г) витрат суб'єкта господарювання.

2. Придбання матеріалів у постачальника за умови використання системи постійного обліку запасів відображається проводкою:

- а) Дебет «Матеріали» Кредит «Грошові кошти»;
- б) Дебет «Матеріали» Кредит «Рахунки до сплати»;
- в) Дебет «Витрати на придбання запасів» Кредит «Рахунки до сплати»;
- г) Дебет «Матеріали» Кредит «Рахунки до отримання».

3. Компанія 12.03.2018р. отримала аванс від покупця на суму 1000 дол. США. 20.03.2018р. відвантажено продукції на суму 200 дол. США. У березні доходи будуть визнані у сумі, дол. США:

- а) 1000;
- б) 1200
- в) 800;
- г) 200.

4. Непередбачені зобов'язання відображаються в обліку за:

- а) собівартістю;
- б) обліковою оцінкою;
- в) балансовою вартістю;
- г) справедливою вартістю.

5. Придбання матеріалів у постачальника за умови використання системи періодичного обліку запасів відображається проводкою:

- а) Дебет «Складські запаси» Кредит «Грошові кошти»;
- б) Дебет «Матеріали» Кредит «Рахунки до сплати»;
- в) Дебет «Витрати на придбання запасів» Кредит «Рахунки до сплати»;
- г) Дебет «Матеріали» Кредит «Рахунки до отримання».

6. Оплата заборгованості постачальникам відображається проводкою:

- а) Дебет «Рахунки до отримання» Кредит «Грошові кошти» ;
- б) Дебет «Рахунки до сплати» Кредит «Грошові кошти»;
- в) Дебет «Грошові кошти» Кредит «Рахунки до отримання»;
- г) Дебет «Складські запаси» Кредит «Грошові кошти».

7. Якщо суб'єкт господарювання здійснює фінансовий облік за елементами витрат, тоді використовується рахунок:

- а) «Заробітна плата до сплати»;
- б) «Витрати на персонал»;
- в) «Розрахунки за заробітною платою»;
- г) ваш варіант відповіді.

8. Сальдо рахунку «Заробітна плата до сплати» показує:

- а) всю суму нарахованої заробітної плати;
- б) суму нарахованої заробітної плати за мінусом вирахувань з неї;
- в) залишок невиплаченої працівникам заробітної плати;
- г) залишок невиплаченої працівникам заробітної плати та утримань із заробітної плати.

9. Нарахування федерального податку по безробіттю в США відображається проводкою:

- а) Дебет «Втрати на податки і відрахування» Кредит «Федеральний податок по безробіттю до сплати»;
- б) Дебет «Федеральний податок по безробіттю до сплати» Кредит «Втрати на податки і відрахування»;
- в) Дебет «Втрати на податки і відрахування» Кредит «Грошові кошти»;
- г) Дебет «Втрати на податки і відрахування» Кредит «Грошові кошти».

10. Утримання внесків на соціальне страхування із заробітної плати відображається записом:

- а) Дебет «Розрахунки з персоналом» Кредит «Витрати на оплату праці»;
- б) Дебет «Розрахунки з персоналом» Кредит «Соціальне страхування»;
- в) Дебет «Витрати на соціальне страхування» Кредит «Соціальне страхування»;
- г) Дебет «Соціальне страхування» Кредит «Грошові кошти».